

תכנית אסטרטגית לאנרגיה בירושלים

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס, נוכח החשיבות שרואה הממשלה בשיפור תשתיות האנרגיה והגברת חוסנה האנרגטי של ירושלים, בירת ישראל, העיר המאוכלסת והצפופה בישראל, ועל מנת לעמוד ביעדים הלאומיים להפחתת פליטות גזי חממה וזיהום אוויר; בהתאם לסעיף 4 לחוק יסוד: ירושלים בירת ישראל, הקובע כי לירושלים יינתנו עדיפויות מיוחדות בפעילויות של רשויות המדינה לפיתוחה של העיר בנושאי משק וכלכלה ובנושאים אחרים, לשם הגברת חוסנה החברתי ופיתוחה הכלכלי של העיר תוך שיפור איכות החיים והסביבה של כלל תושבי העיר, להחלטת הממשלה מס' 541 מיום 24.10.2021, שעניינה "אישור עדכון לתכנית הלאומית להתייעלות באנרגיה והפחתת פליטות גזי חממה", החלטת הממשלה 542 מיום 24.10.2021, שעניינה "קידום תחבורה נקייה ודלת פחמן", החלטות ממשלה 543 ו-544 מיום 24.10.2021, שעניינן "האצת תשתיות ועידוד חדשנות טכנולוגית במסגרת המאבק בשינויי האקלים":

1. תכנית אסטרטגית רב שנתית לאנרגיה בירושלים:

א. הממשלה רושמת לפניה את הודעת עיריית ירושלים כי בכוונתה לגבש תוכנית אסטרטגית רב-שנתית לאנרגיה בירושלים, לשם שיפור תשתיות האנרגיה, הגברת החוסן האנרגטי, צמצום העוני באנרגיה, קידום פיילוט לאיים אנרגטיים, בכפוף לבחינה לפי סעיף 4(ג) להלן, ולפיתוח כלכלי של העיר, כמפורט בסעיפים השונים בהחלטה. (להלן – "התוכנית"), וכן את כוונתה של העיריה להקצות לצורך כתיבת התכנית ומימושה סכום של 29.5 מלש"ח בין השנים 2022-2025.

ב. המשרדים השותפים להחלטה זו יקצו לטובת גיבוש התכנית ומימושה סכום כולל של 60.5 מלש"ח כפי שיפורט להלן.

ג. ועדת היגוי

1. מנכ"ל משרד האנרגיה ימנה ועדת היגוי ליישום התכנית כמפורט בסעיפים השונים בהחלטה, בראשות נציג משרד האנרגיה, ובהשתתפות נציגי משרד ראש הממשלה, אגף תקציבים במשרד האוצר, מנכ"ל משרד ירושלים ומורשת או מי מטעמו, ועיריית ירושלים (להלן – "הוועדה" או "ועדת ההיגוי").

2. בין יתר תפקידיה, כמפורט להלן, ועדת ההיגוי תבחן ותאשר את התכנית, תגבש מתווה תקציבי ליישום התוכנית. המתווה התקציבי יכלול ביחס לכל אחד מתחומי הפעולה, המפורטים בסעיפים 3 עד 8 שלהלן (להלן – תחומי הפעולה), בין היתר, תתי תחומים, יעדים, ותקציב בחלוקה לפי שנים.

3. הוועדה תפקח על היישום כאמור, הבקרה והתקצוב של התכנית, ותמנה צוותי משנה, לפי הצורך, אשר יכללו נציגים מהגופים הבאים, לפי העניין: רשות החשמל, משרד הרווחה, המשרד לשירותי דת, המשרד לפיתוח הפריפריה, נגב וגליל, משרדי ממשלה רלוונטיים נוספים ובהתייעצות עם חברת החשמל.

- ד. הוועדה תהיה מוסמכת להסיט בין התקציבים שהוקצו לפי סעיפים 4 ו-6(א) להחלטה זו בהסכמת המשרד הרלוונטי ונציג אגף התקציבים בועדה, ובלבד שלא תהיה רשאית לשנות את הסכום האמור בסעיפים האמורים ביחס לכל משרד.
- ה. אחת לשנה בשנים 2022-2025 תגיש הוועדה לשרת האנרגיה דוח על עבודת הוועדה ומסקנותיה; הדוח יוגש עד ליום 31.12 לכל שנה.

2. הכנת התכנית –

- א. התכנית תתבסס, בין השאר, על תכנית הפעולה העירונית להיערכות לשינוי האקלים ולמעבר לאנרגיה מקיימת שכתבה עיריית ירושלים במסגרת תכנית המאיץ של משרד האנרגיה, ועל "התוכנית הירושלמית להיערכות לשינוי האקלים".
- ב. משרד האנרגיה, ומשרד ירושלים ומורשת יקצו 0.5 מלש"ח כל אחד כל שנה בין השנים 2022-2023 לטובת הכנת התוכנית. התקציב להכנת התוכנית יאוגם במשרד ירושלים ומורשת וימומש על ידו באמצעות עיריית ירושלים, בכפוף לכל דין. העברת התקציב לצורך הכנת התוכנית לעירייה מותנית בהקצאת סכום מעיריית ירושלים בסך 2 מלש"ח להכנת התכנית, 1 מלש"ח לכל שנה בין השנים 2022-2023.
- ג. לטובת ניהול, בקרה ומעקב על מרכיבי התוכנית המצויים באחריות משרד לירושלים המורשת, יקצה משרד ירושלים ומורשת 250 אלש"ח כל שנה בין השנים 2022-2025, סה"כ 1 מלש"ח.
- ד. לטובת ניהול בקרה ומעקב על מרכיבי התוכנית המצויים באחריות משרד האנרגיה, יקצה משרד האנרגיה 250 אלש"ח כל שנה בין השנים 2022-2025, סה"כ 1 מלש"ח.
- ה. לטובת ניהול, בקרה וביצוע התכנית ככל שידרש מצד עיריית ירושלים או הגופים הכפופים לה, יוקם מערך עירוני לאנרגיה. משרד ירושלים ומורשת יקצה עד 0.5 מלש"ח בשנה בין השנים 2022-2023, לצורך ליווי וסיוע בהקמת המערך העירוני. הממשלה רושמת את הודעת עיריית ירושלים כי בכוונתה להקצות להקמת המערך העירוני 1.5 מלש"ח.
- ו. ועדת ההיגוי תוכל לאשר כי הקצאת התקציבים האמורים בהחלטה זו תהיה במלואה או בחלקה למערך העירוני, ככל שיוקם כזה על ידי עיריית ירושלים, וזאת בכפוף לכל דין.

3. פיתוח רשת חלוקת החשמל:

לרשום את הודעת רשות החשמל כי בכוונתה להמליץ לשרת האנרגיה על הוראות לתכנית פיתוח לרשת החלוקה אשר תוגש על ידי בעל רישיון חלוקה, כך שזו תעשה בשיתוף עם רשות מקומית. תכנית הפיתוח תפעל לממש את מטרות חוק משק החשמל, תשנ"ו-1996, וכן תפעל להפחית את העלות המשקית הנובעת מהקמת תשתיות בשטח עירוני. למען הסר ספק אין באמור כדי לגרוע משקול הדעת המוקנה לשרת האנרגיה ושר האוצר לפי סמכויותיהם השונות מכח חוק משק החשמל ובכלל כך לענין תכנית פיתוח לרשת החלוקה.

4. התייעלות באנרגיה ואנרגיות מתחדשות:

במסגרת התכנית ועל מנת לתמוך בעיריית ירושלים במימוש פרויקטים של התייעלות באנרגיה וייצור אנרגיה מתחדשת, יקצו משרדי הממשלה 32.1 מלש"ח כמפורט להלן:

א. **עבור הפרויקטים המפורטים בסעיף קטן זה**, יקצו המשרדים הבאים מתוך תקציבם לשנים 2022-2024:

משרד האנרגיה: 1.75 מלש"ח בשנת 2022, 3.6 מלש"ח בשנת 2023 ו- 3.75 מלש"ח בשנת 2024;

משרד ראש הממשלה: 5 מלש"ח בשנת 2022, 3 מלש"ח בשנים 2023-2024;

משרד לפיתוח הפריפריה הנגב והגליל: 1 מלש"ח כל שנה בשנים 2022-2024;

משרד ירושלים ומורשת: 0.75 מלש"ח כל שנה בין השנים 2022-2023 ו- 1.5 מלש"ח בשנת 2024.

(תקציב משרד האנרגיה המוקצה בסעיף זה הוא חלק מהתקציב המוקצה לצורך יישום תכניות ההיערכות לשינוי אקלים כאמור בסעיף 4(ב) להחלטת ממשלה 541 מיום 25 באוקטובר 2021, והוא כפוף להתניות האמורות בהחלטה זו).
התקציבים יאוגמו במשרד ירושלים ומורשת ויבוצעו על ידו, בהתאם למתווה התקציבי המאושר ליישום התכנית ובכפוף לכל דין.

התקציבים לפי סעיף זה ייועדו, בין היתר, למטרות הבאות:

1. התייעלות באנרגיה;
2. הקמת אמצעי הצללה במרחב הציבורי אשר יכולים לכלול אנרגיה מתחדשת;
3. בחינת התכנות להחלפת גנרטורים המשמשים למצבי חירום במתקני אגירה;
4. התקנת מערכות בקרה ושליטה לניהול אנרגיה במתקני היצור והצריכה אשר באחריות העירייה והגופים הכפופים לה.
- ב. להקמת אנרגיה מתחדשת בדו שימוש בבתי עלמין יקצה המשרד לשירותי דת 2 מלש"ח כל שנה בפריסה שווה בין השנים 2024-2025.
- ג. לצורך בחינת הצעדים הנדרשים לאסדרת איים אנרגטיים קהילתיים המבוססים ככל הניתן על אנרגיות מתחדשות ואגירה יוקם צוות משנה עם רשות החשמל, משרד האנרגיה, והמשרד לשירותי דת ובהתייעצות עם חברת החשמל וחברת נגה. לצורך כך יקצו משרד האנרגיה והמשרד לשירותי דת במידת הצורך כל אחד 1 מלש"ח - משרד האנרגיה יקצה מתקציבו 0.5 מלש"ח בפריסה שווה בין השנים 2022-2023, והמשרד לשירותי דת יקצה מתקציבו 0.5 מלש"ח בפריסה שווה בין השנים 2024-2025.
- ד. הממשלה רושמת את הודעת העירייה כי בכוונתה להקצות תקציב של 20 מלש"ח לצורך יישום הפרויקטים המפורטים בסעיף זה. תקציבי העירייה ימומשו בהתאם להחלטות ועדת ההיגוי כאמור בסעיף 1(ד) לעיל.
- ה. קביעת הפרויקטים שיבוצעו יהיו בכפוף לאישור ועדת ההיגוי.

5. עוני באנרגיה :

הממשלה רושמת לפנייה את הודעת עיריית ירושלים כי בכוונתה לגבש, בשיתוף עם משרד האנרגיה ומשרד הרווחה, לאור המלצות הצוות אשר הוקם במסגרת החלטת ממשלה 286 מיום 1 באוגוסט 2021, תכנית להתמודדות עם עוני באנרגיה בירושלים. התכנית תכלול מיפוי ומאפייני תופעת העוני באנרגיה בירושלים, ותכלול גיבוש סל מענים למשקי בית הסובלים מעוני באנרגיה. לטובת גיבוש התכנית משרדי האנרגיה והרווחה יקצו כל אחד 200 אלש"ח בשנת 2023. התכנית תוגש למנכ"ל המשרדים והעירייה עד לתאריך 31.12.2023.

6. מעבר לתחבורה יעילה באנרגיה דלת פליטות:

לרשום את הודעת עיריית ירושלים כי בכוונתה לגבש תכנית מעבר לתחבורה יעילה באנרגיה ברכבי העירייה ופריסת תשתיות לתחבורה חשמלית ותחבורה המבוססת על גז טבעי בירושלים לטובת התושבים והמבקרים בעיר. הממשלה תקצה לצורך יישום תוכנית זו עד 12 מלש"ח בשנים 2022-2024, וזאת, כנגד הקצאת תקציב של העירייה בסך 6 מלש"ח, ובכפוף להקצאתו על ידי העירייה, הכל כמפורט להלן:

א. **הקמת עמדות טעינה לרכב חשמלי** ברחבי העיר- 6 מלש"ח לפי החלוקה הבאה:

משרד האנרגיה - 2 מלש"ח בשנת 2022 ;
משרד ראש הממשלה - 2 מלש"ח בשנים 2023-2024. התקציבים יאוגמו במשרד ירושלים ומורשת וימומשו על ידו, בכפוף לכל דין ובכפוף לאישור התכנית שתגבש העירייה, על ידי ועדת ההיגוי.

ב. **הקמת תשתית תדלוק גז טבעי ורכישת משאיות:** משרד האנרגיה יקצה תקציב של עד 6 מלש"ח בשנת 2023 לתמיכה בהקמת תשתית תדלוק גז טבעי (במתווה שייקבע) וברכש משאיות אשפה בגז טבעי. המענקים יינתנו בסכום של עד 4 מלש"ח לתחנת תדלוק (קבועה או ניידת), ועד 250 אלש"ח לכל משאית. עיריית ירושלים תבצע בדיקת היתכנות לשימוש בגז טבעי לצרכי הנעה של רכבי האשפה/רכבים נוספים ותודיע על כוונתה לבצע הסבה לגז טבעי, ועל המתווה המוצע, בתוך 90 ימים ממועד החלטה זו. המענקים יינתנו כנגד ביצוע בפועל, לאחר בדיקה ואישור משרד האנרגיה, ובלבד שהקמת התחנה תסתיים לא יאוחר מיום בינואר 2024.

7. גז טבעי :

א. להטיל על מנהל רשות הגז הטבעי לגבש תכנית להאצת פריסת רשת החלוקה בירושלים שתשתלב עם פרויקטי תשתיות המבוצעים בעיר ולשם כך יועמד קדם מימון בסך של עד 11 מלש"ח בשנים 2023-2024, מתוך תקציב משרד האנרגיה. התכנית האמורה תתייחס, בין היתר, לדרכי ההתחשבות, והכל בהתאם לסמכויות המנהל לפי כל דין.

- ב. הממשלה רושמת את הודעת עיריית ירושלים כי תפעל לשילוב תשתיות חלוקת הגז הטבעי בתכניות הפיתוח שבתחומה בהתאם לתכנית שתואם מול רשות הגז הטבעי.
- ג. הממשלה רושמת את הודעת עיריית ירושלים כי תיזום ותקדם תכנית להקמת מרכזי אנרגיה ברחבי העיר.

8. מזרח ירושלים:

- א. יוקם צוות בראשות מנכ"ל משרד ירושלים ומורשת או מי מטעמו ונציג משרד האנרגיה, ובהשתתפות עיריית ירושלים, רשות החשמל, אגף התקציבים ואגף החשב הכללי באוצר, לבחינת צעדים לשיפור אמינות אספקת החשמל בעיר ואיכות השירות במזרח העיר. הצוות יסיים את עבודתו בתוך שנה ממועד החלטה זו. מסקנות הצוות והמלצותיו ישולבו במסגרת תוכנית המשך לתוכנית לצמצום פערים כלכליים-חברתיים במזרח ירושלים שהתקבלה מכוח החלטה 3790 מיום 13 במאי 2018, בכפוף לצורך ולהחלטת הממשלה לעניין זה.
- ב. לרשום את הודעת עיריית ירושלים כי בכוונתה להעמיד את התקציבים המוקצים על ידה בהתאם להחלטה זו כך שהפרויקטים אשר יבוצעו מכח ההחלטה יבוצעו בכל חלקי העיר, לרבות במזרחה.

9. מקורות תקציביים

משרד	2022	2023	2024	2025	סה"כ
ראש הממשלה	5	5	5		15
ירושלים ומורשת	2	2	1.75	0.25	6
משרד לשירותי דת			2.5	2.5	5
אנרגיה	5	16.55	9.5	0.25	31.3
רווחה		0.2			0.2
נגב גליל	1	1	1		3
סך תקציב ממשלתי:					60.5
עיריית ירושלים					29.5
סה"כ תקציב	30	13.5	14	3	90

ככל שהממשלה תאשר תוכנית רב שנתית נוספת לפיתוח הכלכלי של ירושלים התקציב המוקצה בהחלטה זו שמקורו במשרד ירושלים ומורשת ימומן מתוכנית זו, בכפוף לנהליה ובהתאם לכל דין.

דברי הסבר

רקע כללי

כחלק ממאמצי ההתמודדות של ישראל ומדינות נוספות ברחבי העולם עם משבר האקלים, ישנה חשיבות לכך שירושלים, בירת ישראל, תהנה מחוסן אנרגטי, ובמקביל תתרום למאבק במשבר האקלים. החשיבות לכך נובעת בין היתר מהיות ירושלים העיר הגדולה ביותר בישראל במונחי אוכלוסייה עם מדד חברתי-כלכלי מהנמוכים בישראל, ומוקד מרכזי של מוסדות שלטון וממשל קריטיים בשטחה, יעדי הממשלה בהחדרת אנרגיות מתחדשות, פיתוח פתרונות טכנולוגיים חדשניים לייצור, אגירת אנרגיה וביזור רשת, מהווים תשתית תומכת ליצירת תועלות רבות למשק הלאומי והמקומי.

זהו צעד ראשון לתכנון ארוך טווח של משק האנרגיה העירוני ושיפור אמינות, בטיחות ושרידות המערכת בעיר, הן בשגרה והן בחירום. ירושלים מתאפיינת בכושר ייצור חשמל נמוך – הן ביחס להיקף הצריכה ולגודל האוכלוסייה שבה והן בהשוואה לשאר המחוזות בארץ. יתרה מכך, עתודות הקרקע המוגבלות, המבנה הגיאוגרפי-פוליטי, והטופוגרפיה ההררית של האזור אינם מאפשרים פיתוח משמעותי של כושר ייצור חשמל נוסף. בהיבט תשתיות החשמל, העיר ירושלים מוזנת מרשת ההולכה הארצית מכיוון מערב בלבד, במערכת ריכוזית מאוד והתשתיות של הרשת המקומית שבה מיושנות וסובלות מבעיות של אמינות באספקה, לרבות באזורי תעשייה אסטרטגיים בעיר, כדוגמת עטרות. גם לאקלים ולאירועי מזג אוויר קיצון המאפיינים את העיר ישנן השלכות ישירות על תלותה של העיר באנרגיה זמינה ואמינה על מנת לקיים שגרת חיים אזרחית וכלכלית תקינות.

לפיכך, השקעת המשאבים הכלכליים והרגולטורים בחיזוק החוסן האנרגטי בירושלים, הינה מהלך בעל חשיבות לאומית למדינת ישראל.

יצוין כי עמדת חברת החשמל כפי שהועברה לגורמי המקצוע היא כי אין לה התנגדות לקידום ההצעה ולקידומה באופן שיעלה בקנה אחד עם האמור בהחלטת ממשלה מס' 3859 מיום 3 ביוני 2018 לעניין הרפורמה במשק החשמל ושינוי מבני בחברת החשמל.

לסעיף 1

תכנית האב של ירושלים לאנרגיה תהיה הראשונה מסוגה בישראל וצעד חשוב לתכנון ארוך טווח של מערך האנרגיה בעיר. התכנית תאפשר גיבוש חזון ועקרונות מנחים אסטרטגיים לפיתוח התשתיות בעיר. תכנית האב תכלול, תכנית יישומית מפורטת לפיתוח לרבות מיפוי מצב קיים, מטרות, חלופות, יעדים ולוחות זמנים, עבור כל אחד מערוצי הפעולה שהובאו בהצעה.

מימוש תכנית האב המתוארת בהחלטת ממשלה זו יסייע לעירייה לספק שירותים משופרים לתושביה וכן להתקדם לעבר מימוש מטרות נוספות, תוך שהיא מייצרת מנופים כלכליים, קהילתיים, חברתיים וסביבתיים בעלי מעגלי השפעה שאינם תחומים לגבולותיה הפיזיים.

לסעיף 2

לשם הכנת התוכנית ימונו עבור כל תחום פיתוח צוותי עבודה רב-תחומיים שיכללו אנשי מקצוע, ונציגים מהממשלה ומהעירייה.

לסעיף 3

תכנית הפיתוח ברשת החלוקה מורכבת ממגוון רחב מאוד של פרויקטים ברשתות החלוקה ברמות הארציות, האזוריות והמוניציפליות. בכוונת רשות החשמל לפעול להמליץ לשרת האנרגיה על הוראות שיסדירו ויתמרכזו תיאום תהליכי עבודה בין בעל רישיון חלוקה לרשות מקומית במסגרת הגשת תכנית הפיתוח. תהליכי היעול יסייעו בתיאום ציפיות, קידום אישורים, איחוד פעולות וצמצום ימי עבודה. בכך יופחת הנטל הכלכלי המושת על הציבור ועבודת התשתית תהיה סדורה ויעילה יותר.

סעיף 4

כחלק מיישום התכנית ינקטו צעדים להתייעלות באנרגיה ויקודמו פרויקטים של אנרגיות מתחדשות. זאת באמצעות הסרת חסמים והקטנת עלויות כדי לשפר הן את השירות לתושבים והן את איכות חייהם.

תוכנית פעולה מקומית מסייעת בחיסכון בהוצאות והגדלת הכנסות הרשות על ידי צמצום צריכת האנרגיה וייצור אנרגיה נקייה. עיריית ירושלים ביצעה מיפוי על מנת לאתר הזדמנויות לחיסכון באנרגיה ולייצור אנרגיה מתחדשת. בהתאם למיפוי זה, גובשה תכנית שכוללת את הפרויקטים שמפורטים בהחלטה זו.

לסעיף 4(א)

ייצור עצמאי של אנרגיות מתחדשות במרחב האורבני מאפשר שמירה על שטחים פתוחים וזאת באמצעות ניצול מיטבי של השטח הקיים.

במסגרת הפרויקטים המפורטים, נכלל החלפת גנרטורים לשעת חירום, לדוגמה במרכז חוסן, שהוא מרכז קליטה לשעת חירום ברשויות מקומיות שנועד לתת סיוע עם מצבי משבר, חירום ואסון. אחת הסכנות הצפויות לאוכלוסייה שפונתה ושוהה במתקן קליטה, היא היעדר אספקת אנרגיה לשירותים חיוניים בחירום. תמיכה באנרגיה מתחדשת ואגירה במרכז חוסן תקדם שימוש באנרגיה מתחדשת ונקייה ובכך תצמצם את פליטות גזי החממה, את זיהום האוויר ואת התלות בדלקים אלה בחירום.

בנוסף, מוצע להקים הצללות דו שימושיות המייצרות אנרגיה מתחדשת יחד עם הצללה במרחב הציבורי ובשטחים ציבוריים.

לסעיף 4(ב)

בתי עלמין הם שטח נרחב במרחב האורבני בו ניתן להתקין פאנלים סולאריים ובכך לנצל את השטח לייצור אנרגיה סולארית.

לסעיף 4(ג)

יקודם פיילוט שיבחן מודלים לאפשר לציבור המעוניין בכך שימוש בטיחותי בחשמל במסגרת איים אנרגטיים שיפעלו במועדים מסוימים. כיום ישנה תופעה בה אוכלוסיות מסוימות מעדיפות להימנע מלהשתמש ברשת החשמל הארצית במועדים מסוימים ובהתאם לאורחות חייהם. לשם כך, לרוב נעשה שימוש בגנרטורים מבוססי דלקים מזהמים ופתרונות מאולתרים אשר אינם עומדים בתקינה הנדרשת ומסכנים חיי אדם. כדי לבחון אפשרויות לגיבוש מענה יעיל אנרגטית ובטיחותי לאותן קהילות, מוצע להקים צוות שיבחן דרכים למיסוד והפעלת

איים אנרגטיים ויקדם פיילוט מוסכם עם חברת החשמל לישראל שיאפשר חיבור לרשת החשמל גם לאוכלוסיות אלו.

לסעיף 4 (ד)

על מנת לוודא את יישום הפרויקטים בהתאם למדיניות הממשלה וצרכי העירייה יוקם צוות זה אשר יפקח ויתכלל את ביצוע הפרויקטים.

לסעיף 5

חשמל הוא צורך חיוני למשקי בית, אך משקי בית רבים אינם מסוגלים לממש את צרכי האנרגיה שלהם, כגון הפעלה שגרתית של מכשירי חשמל בסיסיים, ואקלום הבית (חימום או קירור). גורמים אפשריים למצב זה הם הכנסה נמוכה מאד, מבנים עם בידוד ברמה ירודה, מכשירי חשמל שצורכים חשמל באופן מוגבר, ועוד. בפועל, משקי בית אלה נאלצים לוותר על אספקת הצרכים הבסיסיים שלהם, או להסתכן במצב של חובות משמעותיים מול חברת החשמל ואף ניתוק מחשמל.

מוצע כי במסגרת תכנית זו, יבוצע מיפוי של תופעת העוני באנרגיה בירושלים, ותגובש תכנית מענה להיבטים השונים של התופעה בעיר. התכנית תכלול בין היתר כלים פרקטיים מגוונים שניתן יהיה להפעיל, בהינתן תקציב ייעודי, ואשר יתאימו למאפיינים המגוונים של התופעה בעיר.

לסעיף 6(א)

על מנת להאיץ את המעבר לרכב חשמלי כחלק מהמאמץ הלאומי להפחתת השימוש בדלקים מזהמים וצמצום פליטת גזי חממה, נדרש סיוע המדינה בהקמת תשתית טעינה חשמלית כדי לתמרץ את המשק לעבור לשימוש ברכב חשמלי. בירושלים, תשתית החניה הפרטית נמוכה ביחס לממוצע בישראל, ולכן נדרשת תוספת סיוע להקמת עמדות טעינה במרחב הציבורי.

לסעיף 6(ב)

משאיות המונעות בגז טבעי הן אלטרנטיבה יעילה, כלכלית, נקייה ושקטה ביחס למשאיות המונעות בסולר. הגז הטבעי מופק בישראל בניגוד לסולר שמופק מנפט מיובא. כחלק מהמאמץ של משרד האנרגיה והמשרד להגנת הסביבה להפחית את הזיהום בתוך העיר, משאיות המונעות על גז טבעי יכולות לשפר את המצב בטווח הביניים, עד שמשאיות אלו יהפכו להיות אלטרנטיבה זמינה מבחינה תפעולית וכלכלית. שינוי זה צפוי לשפר את איכות חיי התושבים הן מבחינת רעש והן מבחינת זיהום האוויר.

לסעיף 7

פריסת רשת חלוקת הגז הטבעי באזור ירושלים לא התקדמה עד היום בקצב משיביע רצון. בכדי להאיץ את קצב פריסת רשת החלוקה באזור, ובשל ההזדמנות לאיגום עבודת פיתוח התשתיות בעיר, מה שיביא לחיסכון משמעותי בעלויות הפריסה ובמורכבותה, ההחלטה מטילה על רשות הגז הטבעי לקבוע בתוך 120 ימים מנגנון לשילוב תשתיות חלוקת גז טבעי במסגרת פרויקטי התשתית המקודמים היום בעיר ירושלים ובסביבותיה. האצת פריסת רשת החלוקה באזור ירושלים תביא לחיבור צרכנים נוספים לגז טבעי, מהלך שיביא לחיסכון בעלויות האנרגיה ועלייה בפרייה של הצרכנים, להפחתת הזיהום של צרכנים אלו לעומת המצב היום בו הם משתמשים בדלקים מזהמים יותר ולהגדלת ההכנסה ממיסוי ומתמלוגים כתוצאה משימוש גז טבעי ישראלי במקום בדלקים מיובאים.

לסעיף 8

פיתוח וחיזוק הביטחון האנרגטי במזרח ירושלים הוא המשך ישיר למגוון הפעולות ותקציבי הפיתוח הייעודיים המוקצים לחיזוק השכונות הערביות בעיר ירושלים והגברת החוסן באזור. מוצע להקים צוות שיבחן אילו צעדים נדרשים במטרה להביא לשיפור ברמת אמינות האספקה ורמת השירות הניתנת בתחום החשמל במזרח העיר, מתוך שאיפה שמסקנות הצוות יסייעו לתכניות עתידיות הנוגעות למזרח העיר.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

תקציב

העלות התקציבית הכוללת של ההחלטה הינה 90 מלש"ח

המשרד		שנים	סכום (במלש"ח)
משרד האנרגיה	2025-2022	31.3	
משרד רה"מ	2024-2022	15	
המשרד לירושלים ומורשת	2025-2022	6	
המשרד לשרותי דת	2025-2024	5	
המשרד לפריפריה, נגב וגליל	2024-2022	3	
משרד הרווחה	2023	0.2	
עיריית ירושלים	2024-2022	29.5	

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין

עמדת שרים אחרים שהחלטה נוגעת לתחום סמכותם:

- שר הרווחה והביטחון החברתי – מאשר.
- השר לפיתוח הפריפריה נגב וגליל – מאשר.
- ממלא-מקום השר לשרותי דת – מאשר.
- שר האוצר – מאשר.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה 1282 מיום 14.3.2022 - תכנית לאומית למניעה ולצמצום של זיהום האוויר
ופליטות גזי החממה בישראל - תכנית יישום.

החלטת ממשלה 541 מיום 24.10.2021 - אישור עדכון לתכנית הלאומית להתייעלות באנרגיה
והפחתת פליטות גזי חממה.

החלטת ממשלה 542 מיום 24.10.2021 - קידום תחבורה נקייה ודלת פחמן.

החלטת ממשלה 543 מיום 24.10.2021 - האצת תשתיות במסגרת המאבק בשינויי האקלים.

החלטת ממשלה 544 מיום 24.10.2021 - עידוד חדשנות טכנולוגית למאבק בשינויי האקלים.

החלטת ממשלה 3790 מיום 13.05.2018 - צמצום פערים חברתיים כלכליים ופיתוח כלכלי
במזרח ירושלים.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת חוות דעת משפטית

סוג ההחלטה

ראשי – ביצועי

משני – הצהרתי

תחום הפעולה העיקרי של ההחלטה

תשתיות, התייעלות אנרגטית וסביבה (תשתיות פיזיות, תחבורה, איכות הסביבה).

מגישים:

ראש הממשלה

שרת האנרגיה

שר ירושלים ומורשת

כ"ה באייר התשפ"ב

26 במאי 2022

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה: תכנית אסטרטגית לאנרגיה בירושלים

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

בהתאם לסעיף 4 לחוק יסוד: ירושלים בירת ישראל, הממשלה תשקוד על פיתוחה ושגשוגה של ירושלים ועל רווחת תושביה על-ידי הקצאת משאבים מיוחדים וכן לירושלים יינתנו עדיפויות מיוחדות בפעילויות של רשויות המדינה לפיתוחה של ירושלים בנושאי משק וכלכלה ובנושאים אחרים.

עניינה של ההצעה בגיבוש תכנית אסטרטגית רב-שנתית לאנרגיה בירושלים, לשם שיפור תשתיות האנרגיה, התייעלות אנרגטית, שיפור איכות השירות, הפחתת עלויות, הגברת החוסן האנרגטי, צמצום העוני באנרגיה, קידום פיילוט לאיים אנרגטיים, והפיתוח הכלכלי של העיר, כמפורט בסעיפים השונים בהחלטה. התכנית תכלול, בין השאר, מעבר לשימוש באנרגיה דלת פחמן.

התכנית תוכן, תבוצע ובחלקה תתקצב בידי עיריית ירושלים, בסיוע תקציבים שיקצו משרדי הממשלה, ובליווי ועדת היגוי המורכבת בעיקרה מנציגי הממשלה.

פעילות החלוקה בירושלים נעשית על ידי שני בעלי רשיונות חלוקה - חברת החשמל לישראל בע"מ וחברת החשמל מחוז ירושלים, שעיריית ירושלים נמנית עם בעליה. רישוי פעילות במשק החשמל הוא לפי חוק משק החשמל, תשנ"ו-1996 (להלן-חוק משק החשמל) וחקיקת המשנה מכוחו. הכנת תכניות פיתוח לרשת החלוקה נעשית על ידי בעלי רשיונות חלוקה לפי ההסדרים בסעיף 19 לחוק משק החשמל.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

העברת תקציבי הממשלה לעירייה בהתאם לכל דין תתבצע בהתאם העירייה מתבצע בהתאם להוראות סעיף 4(א) לחוק יסוד: ירושלים בירת ישראל.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

משרד האוצר – אין מניעה משפטית.

המשרד לפיתוח הפריפריה הנגב והגליל – לא התקבלה עמדה עד להגשת הצעת ההחלטה.

המשרד לשירותי דת – אין מניעה משפטית.

משרד הרווחה והביטחון החברתי – אין מניעה משפטית.

רשות החשמל – אין מניעה משפטית.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

חוות הדעת מקובלת על היועצת המשפטית למשרד ראש הממשלה. הלשכה המשפטית של משרד ירושלים ומורשת מאשרת כי אין מניעה לקדם את הצעת ההחלטה בהיבטיה המשפטיים. עמדת היועץ המשפטי למשרד האנרגיה היא כי אין מניעה משפטית לקידום הצעת ההחלטה.

חתימה

היועץ המשפטי (בפועל), משרד האנרגיה

תפקיד

דודי קופל

שם